

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA VISOKO ŠOLSTVO,
ZNANOST IN INOVACIJE

Masarykova cesta 16
1000 Ljubljana
Slovenija
e-naslov: gp.mvzi@gov.si

Številka: 0070-1/2025/46

Ljubljana, 27. 10. 2025

EVA 2025-3360-0001

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE
Gp.gs@gov.si

ZADEVA: Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o vrednotenju in priznavanju izobraževanja – predlog za obravnavo

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14, 55/17 in 163/22) je Vlada Republike Slovenije na seji dne ... sprejela naslednji:

SKLEP

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o vrednotenju in priznavanju izobraževanja (EVA 2025-3360-0001) in ga pošlje Državnemu zboru Republike Slovenije v obravnavo po rednem postopku.

Barbara Kolenko Helbl
generalna sekretarka

Sklep prejmejo:

- Državni zbor Republike Slovenije
- Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in inovacije Republike Slovenije
- Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve Republike Slovenije
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo

2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:

/

3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

- dr. Igor Papič, minister,
- Urban Kodrič, državni sekretar,
- Mateja Robič, vodja ENIC-NARIC centra.

3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:

/

4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:		
<ul style="list-style-type: none"> - dr. Igor Papič, minister, - Urban Kodrič, državni sekretar. 		
5. Kratek povzetek gradiva:		
<p>Predlog zakona prinaša naslednje spremembe in dopolnitve Zakona o vrednotenju in priznavanju izobraževanja (Uradni list RS, št. 87/11, 97/11 – popr. in 109/12):</p> <ul style="list-style-type: none"> - vključitev e-poslovanja s prosilci in prosilkami (v nadaljnjem besedilu: prosilci) v postopkih vrednotenja izobraževanja; - dopolnitev postopka vrednotenja izobraževanja v primerih prosilcev, ki v postopek ne predložijo celotne zahtevane dokumentacije, v primerih, ko na osnovi celotne dokumentacije in vseh razpoložljivih virov informacij ni mogoče pripraviti mnenja in v primerih osebe s priznano mednarodno zaščito in prosilca za mednarodno zaščito v Republiki Sloveniji, osebi z začasno zaščito v Republiki Sloveniji, ter osebi s priznanim statusom repatriirane osebe in njihovim ožjim družinskim članom, ki jim je bila priznana pravica do repatriacije v Republiko Slovenijo, ki iz opravičljivih razlogov višje sile ne morejo predložiti celotne dokumentacije, pa je mogoče sestaviti sliko o opravljenem izobraževanju; - dopolnitev z možnostjo ponovnega vrednotenja izobraževanja v primeru, če se predpisi s področja izobraževanja v Republiki Sloveniji spremenijo do te mere, da bi vplivali na drugačen izid postopka; - možnost popravka dokumentov ENIC-NARIC centra ob ugotovitvi očitne napake ali pomote; - uporaba tujega naslova v Republiki Sloveniji brez navedbe države izvora izobraževanja; - oprostitvev plačila stroškov postopka vrednotenja izobraževanja za osebe s priznano mednarodno zaščito in prosilce za mednarodno zaščito v Republiki Sloveniji, osebe z začasno zaščito v Republiki Sloveniji, osebe s priznanim statusom repatriirane osebe in njihove ožje družinske člane, ki jim je bila priznana pravica do repatriacije v Republiko Slovenijo ter za imetnike slovenskih listin o izobraževanju; način dokazovanja statusa osebe, ki je oproščena plačila stroškov. 		
6. Presoja posledic za:		
a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none"> - nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja - razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna - razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij 	NE
7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:		
(Samo če izberete DA pod točko 6.a.)		

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki		Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1	
SKUPAJ				
7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:				
<p>Ocenjujemo da bi lahko med vlagatelji vlog za vrednotenje izobraževanja bilo letno do 10 imetnikov slovenskih listin, do 10 oseb s statusom repatriirane osebe in njihovih družinskih članov in do 10 prosilcev za mednarodno zaščito in oseb s priznano mednarodno zaščito. Skupaj torej do največ 30</p>				

oseb kar ob upoštevanju stroška vrednotenja 50 EUR na osebo in možnosti uveljavitve predstavlja skupni znesek 1.500 EUR letno.

8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:

Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na: <ul style="list-style-type: none">- pristojnosti občin,- delovanje občin,- financiranje občin.	NE
---	----

Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:

- Skupnosti občin Slovenije SOS: NE
- Združenju občin Slovenije ZOS: NE
- Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: NE

Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani: /

9. Predstavitev sodelovanja javnosti:

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:	DA
---	----

10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:	DA
---	----

11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:	DA
---	----

**dr. Igor Papič
MINISTER**

Priloge:

- predlog sklepa Vlade RS,
- predlog zakona,
- MSP test

PRILOGA 1

Datum:

Številka:

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14, 55/17 in 163/22) je Vlada Republike Slovenije na seji dne ... sprejela naslednji:

SKLEP

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o vrednotenju in priznavanju izobraževanja (EVA 2025-3360-0001) in ga pošlje Državnemu zboru Republike Slovenije v obravnavo po rednem postopku.

Barbara Kolenko Helbl
generalna sekretarka

Sklep prejmejo:

- Državni zbor Republike Slovenije
- Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in inovacije Republike Slovenije
- Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve Republike Slovenije
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o vrednotenju in priznavanju izobraževanja – predlog za obravnavo

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Postopki vrednotenja in priznavanja izobraževanja se v mednarodnem merilu prilagajajo spremembam v šolskih sistemih, sprejetim mednarodnim konvencijam s področja priznavanja ter tudi dogajanju na trgu dela, veliki mobilnosti ljudi, digitalizaciji v šolstvu, e-poslovanju in podobno.

Po več kakor desetletju veljavnosti in uporabe Zakona o vrednotenju in priznavanju izobraževanja (Uradni list RS, št. 87/11, 97/11 – popr. in 109/12; v nadaljnjem besedilu: ZVPI) je bilo ugotovljeno, da je treba jasneje opredeliti nekatere določbe v postopku vrednotenja izobraževanja (nepopolnost vloge, ko na podlagi celotne dokumentacije ni mogoče pripraviti mnenja o izobraževanju, jasnejša določba glede legalizacije listin in prehajanje na e-poslovanje) in vključiti določbe o obravnavi izobraževanja, ko za vrednotenje zaprosijo oseba s priznano začasno zaščito v Republiki Sloveniji, oseba s priznano mednarodno zaščito ali prosilec za mednarodno zaščito v Republiki Sloveniji ter oseba s priznanim statusom repatriirane osebe ter njeni ožji družinski člani, ki jim je bila priznana pravica do selitve v Republiko Slovenijo po postopku repatriacije. Ob upoštevanju navedenega je torej s predlogom zakona ZVPI treba posodobiti ter ga hkrati prilagoditi spremembam v mednarodnem prostoru izobraževanja in priznavanja, kakor jih v VII. členu konvencije predvideva 2. člen Zakona o ratifikaciji Konvencije o priznavanju visokošolskih kvalifikacij v evropski regiji (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 14/99; v nadaljnjem besedilu: konvencija o priznavanju). Pri tem je treba dodati še, da bo Republika Slovenija sprožila postopek ratifikacije Svetovne konvencije o priznavanju (The Global Convention on the Recognition of Qualifications concerning Higher Education – Global Convention on the Recognition of Qualifications concerning Higher Education | UNESCO).¹

ZVPI določa uporabo tujega naslova v Republiki Sloveniji. Ta se v skladu z veljavno zakonodajo uporablja oziroma zapisuje v izvorni obliki skupaj z navedbo države izvora izobraževanja. Ob ustvarjanju skupnega evropskega visokošolskega prostora, prostem pretoku ljudi v evropskem prostoru in širše ter delovanju tujih podjetij v Republiki Sloveniji vprašanje o ustreznosti zapisa tujega naslova skupaj z navedbo države izvora izobraževanja čedalje pogosteje postavljajo imetniki tujih listin o izobraževanju. Predlog ohranja zapis tujega naslova (in njegove okrajšave) v izvorni obliki v skladu s predpisi države izvora izobraževanja, pri čemer pa tujemu naslovu ni več treba pripisati države izvora izobraževanja.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

¹ UNESCO. (2023). *The Global Convention on the Recognition of Qualifications concerning Higher Education*, <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000384426?posInSet=5&queryId=e9c74040-2ddf-4096-8c3b-834561d2e5de>

2.1 Cilji

Ključni cilji predloga zakona so:

- postopno vključevanje e-poslovanja pri postopkih vrednotenja izobraževanja – delno zmanjševanje upravnih ovir in papirnega poslovanja za prosilce in organ;
- v postopku vrednotenja izobraževanja natančneje opredeliti določbe v primeru nepopolne vloge, legalizacije tujih listin;
- zagotavljanje osebam s priznano začasno zaščito v Republiki Sloveniji, osebam z mednarodno zaščito in prosilcem za mednarodno zaščito v Republiki Sloveniji ter osebam s priznanim statusom repatriirane osebe in njihovim ožjim družinskim članom s priznano pravico do repatriacije v Republiko Slovenijo, ki opravljenega izobraževanja ne morejo izkazati z dokumenti, da se primerno popiše njihovo opravljeno izobraževanje, kakor izhaja iz konvencije o priznavanju;
- povezava ZVPI z mednarodnimi pogodbami;
- poenostaviti zapis tujega naslova v Republiki Sloveniji za imetnike tujih listin o izobraževanju;
- posodobiti seznam upravičencev za oprostitvev stroškov postopka.

2.2 Načela

Predlog zakona upošteva naslednja načela:

- učinkovitosti,
- ekonomičnosti in smotrnosti,
- optimizacije poslovanja,
- enakosti.

2.3 Poglavitne rešitve

Predlagane spremembe in dopolnitve ZVPI (v nadaljnjem besedilu: predlog zakona) so usmerjene zlasti v poenostavitev postopka vrednotenja izobraževanja. Glede na čedalje večjo digitalizacijo dokumentov v izobraževanju tako predlagane rešitve omogočajo tudi elektronsko oziroma tako imenovano e-poslovanje, kar pomeni, da je vlogo poleg osebne vložitve pri organu ali pošiljanja priporočeno po pošti mogoče oddati tudi elektronsko. Elektronsko poslovanje se uvaja postopno hkrati z razvojem storitev e-uprave in bo olajšalo poslovanje zlasti prosilcem, ki jim izobraževalne ustanove podelijo listine o izobraževanju in prilogo k diplomu v elektronski obliki. Predlog zakona uvaja tudi možnost e-vročitve dokumentov prosilcem, ki bodo to želeli.

V posameznih primerih je v postopku vrednotenja ugotovljeno, da mnenja kljub popolni dokumentaciji in različnim virom informacij ni mogoče izdati. ENIC-NARIC center pridobiva informacije iz držav po vsem svetu glede na državo izvora izobraževanja, se pa v nekaterih (sicer redkih) primerih zgodi, da so pristojni organi druge države neodzivni, ne odgovorijo na postavljeno vprašanje ali pa se pojavljajo neskladja med uradnimi informacijami in informacijami iz dokumentacije prosilca ali druge nejasnosti v zvezi z izobraževanjem imetnika listine. Rešitev v predlogu zakona tako omogoča končanje postopka v primerih, ko ENIC-NARIC center kljub popolni vlogi prosilca, drugim razpoložljivim virom informacij in poizvedbam pri pristojnih institucijah v državi izvora izobraževanja ne more z ustrežno gotovostjo izdati mnenja.

Predlog zakona se v nadaljevanju nanaša tudi na jasneje določen postopek v primeru nepopolnosti vloge. Mnenje o izobraževanju lahko organ vrednotenja izda le takrat, ko je dokumentacija v celoti

predložena, kakor določa Pravilnik o obrazcih, dokumentaciji in stroških pri vrednotenju in priznavanju izobraževanja (Uradni list RS, št. 103/11, 91/15 in 90/20).

Zakon o ratifikaciji Konvencije o priznavanju visokošolskih kvalifikacij v evropski regiji (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 14/99) v 2. členu in VII. členu konvencije in Izjava Odbora konvencije o priznavanju kvalifikacij beguncem (Statement of the Committee of the Convention on the Recognition of Qualifications concerning Higher Education in the European region on the recognition of the Qualifications held by refugees, displaced persons and persons in a refugee-like situation, objavljena na spletni strani [https://www.enic-naric.net/fileusers/LRCC Statement on the recognition of qualifications held by refugees.pdf](https://www.enic-naric.net/fileusers/LRCC%20Statement%20on%20the%20recognition%20of%20qualifications%20held%20by%20refugees.pdf)) opredeljujeta zavezo držav pogodbenic, da bodo te ob upoštevanju svojega izobraževalnega sistema ter ustavnih, zakonskih in podzakonskih določb oblikovale takšne postopke, ki bodo omogočali pravično in hitro presojo o tem, ali begunci, osebe s podobnim položajem in razseljene osebe izpolnjujejo ustrezne pogoje za sprejem v visokošolsko izobraževanje ali nadaljevanje izobraževanja v visokem šolstvu ali za zaposlitev, četudi kvalifikacij, pridobljenih v eni od pogodbic, ni mogoče dokazati z dokumenti.

Izkušnje ENIC-NARIC centra in tujih centrov v zvezi s tem kažejo, da begunci, razseljene osebe in osebe v podobnem življenjskem položaju praviloma imajo s seboj dokumente o opravljenem izobraževanju. V tem primeru se postopek vrednotenja izobraževanja izvede po običajni poti, vendar brez preverjanja verodostojnosti listin v državi izvora (s poizvedbami bi se lahko ogrozilo življenje osebe ali družinskih članov, ki so ostali v državi izvora).

Vključevanje oseb s priznano mednarodno zaščito v izobraževanje je v Republiki Sloveniji urejeno z Uredbo o načinih in pogojih za zagotavljanje pravic osebam z mednarodno zaščito (Uradni list RS, št. 173/21; v nadaljnjem besedilu: uredba). V skladu z določbami konvencije o priznavanju se s predlogom zakona uvaja določba, s katero organ vrednotenja izobraževanja osebi s priznano mednarodno zaščito ali prosilcu za mednarodno zaščito v Republiki Sloveniji in tudi osebi s priznano začasno zaščito ter osebi s priznanim statusom repatriirane osebe in njenim ožjim družinskim članom, ki jim je bila priznana pravica do repatriacije v Republiko Slovenijo, ki ne morejo predložiti s pravilnikom določene popolne dokumentacije, na podlagi predloženih dokazil in drugih virov informacij presodi, ali lahko izda dokument popis izobraževanja imetnika listine o izobraževanju. V popisu se opiše izobraževalna pot prosilca in navede splošna informacija o primerljivosti tujega izobraževalnega sistema s slovenskim izobraževalnim sistemom. Prosilec mora status osebe s priznano mednarodno zaščito ali status prosilca za mednarodno zaščito izkazati z dokazilom, ki ga izda ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, tj. z dovoljenjem za stalno prebivanje z opombo begunec/refugee, ali dokazilom o statusu prosilca za mednarodno zaščito. Oseba s priznanim statusom repatriirane osebe in njen ožji družinski član, ki mu je priznana pravica do repatriacije v Republiko Slovenijo, status dokazuje z dokazilom, ki ga izda Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu, tj. z odločbo o statusu repatriirane osebe oziroma osebe, ki ji je bila priznana pravica do repatriacije v Republiko Slovenijo v skladu z Zakonom o odnosih Republike Slovenije s Slovenci zunaj njenih meja (Uradni list RS, št. 43/06, 76/10 in 206/21 – ZDUPŠOP). Prosilec v prej navedenih primerih da tudi izjavo o tem, zakaj ne more pridobiti zahtevanih dokumentov.

Popis izobraževanja je slovenska različica v mednarodnem prostoru uveljavljenega izraza »Background Paper«. Ta je v pomoč drugim institucijam pri določanju izobraževalnega ozadja prej navedenih prosilcev. Pogosto je tak dokument oziroma postopek podlaga za izdajo European Qualifications Passport for Refugees (<https://oecd-opsi.org/innovations/qualifications-passport/>, <https://rm.coe.int/168070016d>). V primeru, ko oseba s priznano mednarodno zaščito, prosilec za mednarodno zaščito v Republiki Sloveniji, oseba s priznanim statusom repatriirane osebe ali njeni ožji družinski člani, ki jim je bila priznana pravica do repatriacije v Republiko Slovenijo, opravljenega

izobraževanja ne morejo dokazati z dokumenti – ker jih nimajo ali pa so ti tako nezadostni, da izobraževanja ni mogoče niti popisati – ENIC-NARIC center postopek konča in prosilca z obvestilom seznanji z razlogi za končanje postopka, prosilcu pa je omogočena možnost uveljavljanja pravic za vključevanje v izobraževalne programe v Sloveniji v skladu s predpisi.

Ker spremembe predpisov s področja izobraževanja v Republiki Sloveniji lahko vplivajo na izid vrednotenja, predlog zakona upošteva tudi to možnost. V takšnih primerih osebam omogoča vnovično vložitev in obravnavo vloge za vrednotenje izobraževanja.

ENIC-NARIC center poleg mnenj izdaja tudi obvestila in dokumente s popisom izobraževanja. Ker tudi pri teh dveh dokumentih lahko nastanejo napake ali pomote, predlog zakona razširja možnost popravka tudi na obvestilo in dokument s popisom izobraževanja.

Ob upoštevanju načela ohranjanja raznolikosti šolskih sistemov in njihovih kvalifikacij v skladu z mednarodnimi priporočili mora biti uporaba tujega naslova v Republiki Sloveniji jasna in pregledna s tem, da se tuji naslov ohranja v obliki, kakor je bil pridobljen. Veljavni ZVPI ureja uporabo tujih naslovov oziroma nazivov, pridobljenih na tujih izobraževalnih institucijah (v nadaljnjem besedilu: tuji naslov), na ozemlju Republike Slovenije in tako določa, da imetnik tuje listine o izobraževanju, ki si je pridobil tuji naslov, tega lahko uporablja v Republiki Sloveniji v izvorni obliki v skladu s predpisi države izvora listine o izobraževanju oziroma v njegovi transkripciji. Tuji naslov in njegova okrajšava se ne prevajata v slovenski jezik, v primeru druge pisave (arabska, pismenke in podobno) pa se zapišeta v transliteraciji/transkripciji. Predlog zakona odpravlja navedbo države za tujim naslovom, kar pomeni, da bo zapis tujega naslova poenostavljen, zlasti v primeru države z dolgim zapisom imena.

Pogoje za uporabo tujih javnih listin v postopkih pred slovenskimi organi določa 14. člen Zakona o overitvi listin v mednarodnem prometu (Uradni list RS, št. 9/17; v nadaljnjem besedilu: ZOLMP-1). V prvem odstavku 14. člena ZOLMP-1 je določeno, da se tuje listine lahko uporabijo v Republiki Sloveniji, če jih po predhodnih overitvah v državi izvora listine overi ministrstvo, pristojno za zunanje zadeve, oziroma diplomatsko predstavništvo ali konzulat Republike Slovenije v tujini (tako imenovana legalizacija oziroma »dolga overitev«), če ni z mednarodno pogodbo ali pravnim aktom Evropske unije določeno drugače.

Tretji odstavek 14. člena ZOLMP-1 predvideva izjemo od tega pravila, in sicer da tuje javne listine, ki jih izdajo države pogodbenice Konvencije o odpravi potrebe legalizacije tujih javnih listin (Uradni list FLRJ – Mednarodne pogodbe, št. 10/62; v nadaljnjem besedilu: konvencija), overjajo organi, določeni v konvenciji, in po postopku, določenem v konvenciji, pri čemer nadaljnje overitve pri Ministrstvu za zunanje in evropske zadeve Republike Slovenije oziroma pri diplomatskem predstavništvu ali konzulatu Republike Slovenije v tujini niso potrebne (legalizacija). Tretji odstavek 14. člena ZOLMP-1 torej določa, da se za tuje javne listine, ki izvirajo iz držav pogodbenic konvencije, uporablja postopek overitve z žigom »Apostille«, kakor to določa konvencija, za listine iz držav, ki niso države članice konvencije, pa velja režim iz prvega odstavka 14. člena ZOLMP-1 (legalizacija oziroma dolga overitev), razen če mednarodna pogodba (na primer dvostranska mednarodna pogodba) ali pravo EU (na primer Uredba (EU) 2016/1191 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. julija 2016 o spodbujanju prostega gibanja državljanov s poenostavitvijo zahtev za predložitev nekaterih javnih listin v Evropski uniji in o spremembi Uredbe (EU) št. 1024/2012) ne določajo drugače. V 2. členu konvencije je določeno, da države pogodbenice oprostijo legalizacije tistih listin, na katere se nanaša ta konvencija in ki naj bi se predložile na njenem ozemlju. V prvem odstavku 3. člena konvencija tudi določa, da je edina formalnost, ki se lahko zahteva za potrditev resničnosti podpisa, funkcije podpisnika listine in – če je potrebno – pečata ali žiga na listini, potrditev (Apostille), opredeljena v 4. členu, ki jo da pristojni organ države izvora listine.

Veljavna določba 20. člena ZVPI pomotoma navaja, da se legalizacija ne zahteva v skladu s 3. členom zakona o ratifikaciji konvencije namesto pravilno s 3. členom konvencije. Konvencija namreč ni bila ratificirana z zakonom, temveč z uredbo. Predlagana ureditev odpravlja navedeno pomoto.

V postopku vrednotenja izobraževanja se lahko preveri verodostojnost listine o izobraževanju pri izdajatelju listine o izobraževanju oziroma pristojnem organu države izvora listine o izobraževanju. Predlagana sprememba člena predvideva, da se v primeru dvoma o verodostojnosti listine o izobraževanju zahteva legalizacija navedenih listin v skladu s prvim odstavkom 14. člena ZOLMP-1 (torej tako imenovana dolga overitev oziroma overitev po diplomatskih in konzularnih predstavništvih), z izjemo javnih listin tistih držav, ki so pogodbenice konvencije. Za javne listine iz držav pogodbenic konvencije se namreč legalizacija javnih listin ne sme zahtevati, zahteva se le potrditev »Apostille«, določena v 4. členu konvencije.

Predlog zakona razširja število upravičencev za oprostitvev stroškov postopka vrednotenja izobraževanja. Zakon o mednarodni zaščiti (Uradni list RS, št. 16/17 – uradno prečiščeno besedilo, 54/21 in 42/23 – ZZSDT-D) v tretjem odstavku 101. člena določa, da Urad Vlade Republike Slovenije za oskrbo in integracijo migrantov (v nadaljnjem besedilu: urad) pod določenimi pogoji krije tudi stroške, povezane s priznavanjem in vrednotenjem izobraževanja, v primerih, ko osebe s priznano mednarodno zaščito formalne izobrazbe ne morejo dokazati z dokumenti. Zato predlog zakona k zdajšnjim upravičencem za oprostitvev stroškov vrednotenja izobraževanja dodaja še osebe s priznano mednarodno zaščito v Republiki Sloveniji v delu stroškov postopka za oddajo vloge za vrednotenje izobraževanja, katerega cena je 50 EUR. Upravičenci status dokazujejo z dokazilom, ki ga izda ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, tj. z dovoljenjem za stalno prebivanje z opombo begunec/refugee, oziroma z dokazilom o statusu prosilca za mednarodno zaščito. Če je prosilec vloge za vrednotenje izobraževanja pravna oseba javnega prava, na primer urad, stroškov postopka vrednotenja izobraževanja ni. Med upravičence, ki so oproščeni stroškov vrednotenja izobraževanja, predlog zakona ob upoštevanju konvencije o priznavanju in pomoči osebam v položaju, podobnem begunskemu, uvršča tudi prosilce za mednarodno zaščito v Republiki Sloveniji, v skladu z Zakonom o začasni zaščiti razseljenih oseb (Uradni list RS, št. 16/17 – uradno prečiščeno besedilo) in sklepom Vlade Republike Slovenije o uvedbi začasne zaščite za razseljene osebe iz Ukrajine (Uradni list RS, št. 32/2022 z dne 9. 3. 2022) pa tudi osebe z začasno zaščito v Republiki Sloveniji. Stroškov postopka vrednotenja so oproščene tudi osebe s priznanim statusom repatriirane osebe in njihovi ožji družinski člani, ki jim je bila priznana pravica do repatriacije v Republiko Slovenijo. Ti status dokazujejo z dokazilom, ki ga izda Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu, z odločbo o statusu repatriirane osebe oziroma osebe, ki ji je bila priznana pravica do repatriacije v Republiko Slovenijo. Repatriirane osebe se, enako kakor prosilci za mednarodno zaščito, selijo iz držav, ki so v hudi krizi in kjer upravni sistemi ne delujejo, zato obstaja možnost, da potrebnih dokumentov, enako kakor prosilci za mednarodno ali začasno zaščito, ne morejo pridobiti.

Med upravičence za oprostitvev stroškov postopka vrednotenja izobraževanja predlog zakona uvršča tudi vse prosilce za vrednotenje izobraževanja, ki zaprosijo za mnenje o slovenski listini o izobraževanju, saj so za zdaj oproščeni plačila stroškov le prosilci v skladu z Zakonom o slovenskem ogrodju kvalifikacij (Uradni list RS, št. 104/15, 100/22 – ZSZUN in 56/25 – ZViS-1; v nadaljnjem besedilu: ZSOK). Z ZSOK se v SOK umeščajo vse kvalifikacije, pridobljene v Republiki Sloveniji, in tiste, ki so bile pridobljene na ozemlju Republike Slovenije pred 25. junijem 1991. Z uveljavitvijo ZSOK se zapis ravni pridobljene kvalifikacije SOK, EOK (ter EOVK za višješolske in visokošolske kvalifikacije) vpiše v vse javne listine o zaključku izobraževanja in njihove priloge, certifikate o NPK, potrdila o zaključenem programu za usposabljanje oziroma izpopolnjevanje in potrdila o dodatnih kvalifikacijah. ZSOK v 25. členu določa, da za javne listine o zaključku izobraževanja, ki so bile izdane pred njegovo uveljavitvijo, posameznik lahko podatek o ravni SOK, EOK in EOVK brezplačno pridobi v postopku vrednotenja izobraževanja pri ENIC-NARIC centru. Ne glede na ZSOK imetniki slovenskih

listin vrednotenje potrebujejo tudi zaradi drugih razlogov, na primer pridobitve podatka o SOK. Najpogostejši razlogi so vprašanja delodajalcev v zvezi z izobrazbo, vprašanja iz tujine v zvezi s pridobljeno izobrazbo v Sloveniji, kar lahko nastane tudi zaradi pogostih sprememb obrazcev listin o izobraževanju, postopne uvedbe bolonjske strukture študija, uvedbe izraza ravni izobrazbe in drugega.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Predlog zakona nima finančnih posledic za državni proračun in druga javnofinančna sredstva. Ocenjujemo, da bi lahko bilo med vlagatelji vlog za vrednotenje izobraževanja letno do 10 imetnikov slovenskih listin, do 10 oseb s statusom repatriirane osebe in njihovih družinskih članov ter do 10 prosilcev za mednarodno zaščito in oseb s priznano mednarodno zaščito. Skupaj torej do največ 30 oseb, kar ob upoštevanju stroška vrednotenja 50 EUR na osebo in možnosti uveljavitve pomeni skupni znesek 1.500 EUR letno.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Za izvajanje zakona dodatnih finančnih sredstev v že sprejetem proračunu ni treba zagotoviti.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Pravni red EU ne ureja vsebin, vključenih v Zakon o vrednotenju in priznavanju izobraževanja. Predlog zakona ni predmet usklajevanja s pravnim redom EU.

Za namen ureditve uporabe tujih naslovov, pridobljenih v terciarnem izobraževanju (v nadaljnjem besedilu: naslovi), v Republiki Sloveniji je Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in inovacije Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo) proučilo uporabo tujih naslovov v nekaterih evropskih državah. Ministrstvo je v zvezi z navedenim proučilo, ali imajo države posebno zakonodajo v zvezi z uporabo tujih naslovov oziroma kako tuje naslove zapišejo za namen uporabe v njihovi državi.

Avstrija

V Avstriji je uporaba domačih in tujih naslovov urejena v Zakonu o univerzah (Universities Act 2002). Naslovi in njihove okrajšave se uporabljajo v izvorni obliki in se ne smejo pretvoriti v avstrijske naslove, kar velja tudi za doktorski naslov. Če je oseba uspešno končala doktorski študij v tujini, ni upravičena do uporabe avstrijskega doktorskega naslova.

Danska

Na Danskem nimajo predpisa, s katerim bi posebej urejali uporabo naslovov, ne domačih ne tujih. Če se tuji naslov imenuje enako kakor danski, je treba za tujim naslovom v oklepaju navesti izobraževalno institucijo. Danske naslove podeljujejo le danske visokošolske institucije in jih ni mogoče uporabiti na podlagi naslova, pridobljenega v tujini.

Hrvaška

Hrvaška nima posebnih predpisov v zvezi z uporabo tujega naslova na Hrvaškem, vendar nameravajo to urediti. Zdaj se uporabljajo določila Lizbonske konvencije, ki priporoča uporabo tujih naslovov v izvorni obliki. Na podlagi pridobljenega naslova v tujini se ne sme uporabljati sorodni hrvaški naslov. Tudi v primeru končanega doktorskega študija v tujini se ne sme avtomatično uporabiti hrvaški doktorski naslov.

Madžarska

V skladu z Zakonom o priznavanju tujih spričeval in diplom iz leta 2001 se lahko tuji naslovi na Madžarskem uporabljajo le, če je priznana stopnja tujega izobraževanja, iz katerega naslov izhaja. Tuji naslov se lahko uporablja v izvorni obliki, če je podoben madžarskemu, pa se lahko uporablja le skupaj z navedbo izobraževalne institucije. Posamezne izjeme na podlagi dvostranskih sporazumov o vzajemnem priznavanju kvalifikacij določajo, da akademski naslov, pridobljen v podpisnici sporazuma, velja tudi v drugi podpisnici brez postopka priznavanja.

Na Madžarskem so naslovi zakonsko zaščiteni na podlagi Zakona o visokošolskem izobraževanju (Act NO 204 of 2011) in se ne smejo uporabljati avtomatično, avtomatična uporaba pomeni prekršek. Šele ko pristojni organ prizna tuje izobraževanje, lahko oseba poleg tujega uporablja tudi madžarski naslov. Enako velja za doktorski naslov, pridobljen v tujini.

Norveška

Na Norveškem lahko oseba domači ali tuji naslov uporablja v obliki, kakor je naveden na diplomi. Če je norveški naslov zaščiten/reguliran in je enak tujemu, avtomatična uporaba ni mogoča. Zaščiteni naslove lahko osebe uporabljajo le, če so ga pridobile na visokošolski izobraževalni instituciji, licencirani za podeljevanje takih naslovov. Enako velja za doktorski naslov, pridobljen v tujini.

Severna Makedonija

V Severni Makedoniji nimajo posebnih zakonskih določil v zvezi z uporabo tujega naslova. Avtomatična uporaba makedonskega naslova na podlagi naslova, pridobljenega v tujini, ni dovoljena. Izjema velja le za naslove, pridobljene na mednarodnih izobraževalnih institucijah, katerih ustanoviteljica je tudi Severna Makedonija. Enako velja za uporabo tujih doktorskih naslovov v Severni Makedoniji.

Švedska

Na Švedskem je odločitev o tem, kateri naslov bo uporabljal, odvisna od posameznika. Zakonskih določil o uporabi tujega naslova ni. Upoštevati je treba, da za določene poklice veljajo zaščiteni švedski naslovi. Če obstaja možnost zamenjave tujega naslova s švedskim, je lahko uporaba naslova brez predhodnega postopka priznavanja tujega izobraževanja nezakonita. Na Švedskem uporaba naslovov ni običajna. Enako velja za uporabo tujega doktorskega naslova. Priporoča se prevajanje tujih doktorskih naslovov z občutkom (with sense). Ob prijavi na akademsko delovno mesto je treba doktorski naslov dokazovati z akademskimi objavami in podobnim.

Finska

Na Finskem ni predpisov v zvezi z uporabo domačih ali tujih naslovov, saj se pri njih uporaba nazivov in okrajšav akademskih naslovov šteje za neprimerno in domišljavo, razen morebiti na vizitkah za mednarodno uporabo. Tuji naslovi se ne prevajajo v finske, kar velja tudi za doktorski naslov.

Iz odgovorov posameznih držav lahko ugotovimo, da se tuji strokovni naslovi praviloma ne smejo prevajati v domače. Največkrat se naslovi in njihove okrajšave uporabljajo v izvorni obliki. Nekaj držav je navedlo, da imajo uporabo pridobljenih naslovov zakonsko urejeno, nekaj pa le v primeru enakih ali zaščitenih naslovov. Tako je na Danskem tujemu naslovu, ki se zapiše enako kakor danski, treba pripisati izobraževalno institucijo. Na Švedskem je uporaba tujega naslova, ki se zamenja s švedskim, nezakonita. Če je naslov na Norveškem zaščiten, se ne sme uporabljati avtomatično. Države, ki imajo izvorno angleško poimenovanje stopenj izobraževanja (na primer Združene države Amerike, Združeno kraljestvo Velike Britanije in Severne Irske), praviloma nimajo zakonskih določb glede uporabe tujih naslovov.

Lizbonska konvencija o priznavanju v členu VII določa, da vsaka pogodbenica ob upoštevanju svojega izobraževalnega sistema ter ustavnih, zakonskih in podzakonskih določb oblikuje take postopke, da lahko kar se da pravično in hitro presodi, ali begunci, osebe s podobnim položajem in razseljene osebe izpolnjujejo ustrezne pogoje za sprejem v visokošolsko izobraževanje ali nadaljevanje izobraževanja v visokem šolstvu ali za zaposlitev, tudi če kvalifikacij, pridobljenih v eni od pogodbenic, ni mogoče dokazati z dokumenti. Leta 2015 sta državljanska vojna v Siriji in posledično veliko število beguncev spodbudila uveljavitev tega člena v državah podpisnicah, pri čemer je 14 držav član konvencije o priznavanju prepisalo v nacionalni zakon, osem držav pa je postopek uredilo. Z namenom čim hitreje ureditve vsebine v nacionalnih zakonodajah so leta 2017 izdali priporočila za priznavanje kvalifikacij oseb z mednarodno zaščito, ki so dopolnilni dokument konvencije o priznavanju – Recommendation on

Recognition of Qualifications held by refugees, displaced persons and persons in a refugee-like situation.² Na podlagi priporočil se v praksi večinoma uporabljata dve orodji: »European Qualifications Passport for Refugees«³ (v nadaljnjem besedilu: EQPR) in »Background Paper«. Navajamo naslednje ureditve:

Švedska

V postopkih priznavanja kvalifikacij oseb z mednarodno zaščito z nezadostno dokumentacijo se izda dokument Background Paper. Sestavljen je na podlagi dokumentacije, osebnega pričevanja osebe z mednarodno zaščito (po vprašalniku), informacij o šolskem sistemu v njeni državi ter na podlagi informacij in podatkov iz že ovrednotenega podobnega ali enakega izobraževanja iz te države.

Danska

V postopkih priznavanja kvalifikacij beguncev, razseljenih oseb in oseb v položaju, podobnem begunskemu, ki nimajo popolne dokumentacije o opravljenem izobraževanju, izdajo dokument Background Paper (na podlagi dokumentacije, izjav osebe z mednarodno zaščito in informacij o šolskem sistemu). Postopek je brezplačen.

Norveška

Pri priznavanju kvalifikacij oseb z mednarodno zaščito z nezadostno dokumentacijo se izda EQPR. Gre za standardizirani vprašalnik (pripravljen kot izid mednarodnega projekta), na podlagi katerega se ob predložitvi razpoložljive dokumentacije izda EQPR. Ocenjevalci (credential evaluators) so za izvajanje teh vprašalnikov posebej usposobljeni. Z dokumentom EQPR so se osebe z mednarodno zaščito v različnih državah EU že uspešno vključile na trg dela ali se vpisale na različne univerze po Evropi.

Estonija

V Estoniji se osebam z mednarodno zaščito, ki izobraževanja ne morejo dokazati z dokumenti, izda Background Paper. Ta obsega splošni opis kvalifikacije, ki naj bi jo oseba pridobila, informacijo o izobraževalni instituciji in izobraževalnem programu, ki naj bi ga oseba zaključila, ter informacijo o primerljivosti pridobljene kvalifikacije z estonskim šolskim sistemom. Background Paper ni dokument, s katerim bi se določena kvalifikacija v Estoniji priznala. Gre za dokument informativno-svetovalne narave, ki je visokošolskim ustanovam v pomoč pri vpisu in delodajalcem pri zaposlovanju. Dokument se izda brezplačno. Če ima oseba z mednarodno zaščito vso potrebno dokumentacijo za postopek priznavanja izobraževanja, se obravnava po standardiziranih postopkih za priznavanje izobraževanja. V ta namen je bila dopolnjena nacionalna zakonodaja s področja priznavanja izobraževanja.

Nizozemska

Pri obravnavanju kvalifikacij oseb z mednarodno zaščito z nezadostno dokumentacijo o izobraževanju se vodijo prilagojeni postopki. Na podlagi predloženih dokumentov se izvede intervju z osebo z mednarodno zaščito, ki ga opravijo strokovnjaki na način, kakor določajo konvencija o priznavanju in njena priporočila.

Italija

Pri priznavanju kvalifikacij oseb z mednarodno zaščito z nezadostno dokumentacijo pristojni nacionalni informacijski center izda Izjavo o primerljivosti. Postopek poteka na podlagi in v skladu s konvencijo o priznavanju in priporočili. V ta namen je bila dopolnjena nacionalna zakonodaja s področja priznavanja izobraževanja.

5.2 Prikaz prilagojenosti predlagane ureditve pravu Evropske unije

Predlog zakona ni predmet usklajevanja s pravnim redom Evropske unije.

² <https://rm.coe.int/recommendation-on-recognition-of-qualifications-held-by-refugees-displ/16807688a8>

³ <https://www.coe.int/en/web/education/recognition-of-refugees-qualifications>

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Predlog zakona ne bo imel posledic na področju poslovanja javne uprave ali pravosodnih organov.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Predlog zakona ne bo imel posledic pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki, in sicer za:

Predlog zakona ne bo imel posledic za okolje.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo, in sicer za:

Predlog zakona ne bo imel posledic za gospodarstvo.

6.4 Presoja posledic za socialno področje:

Predlog zakona ne bo imel posledic za socialno področje.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja:

Predlog zakona ne bo imel posledic za dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Presoja posledic za druga področja

Predlog zakona ne bo imel posledic za druga področja.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

a) Predstavitev sprejetega zakona:

Za izvajanje sprejetega zakona bo pristojna Vlada Republike Slovenije, v njenem okviru pa Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in inovacije Republike Slovenije kot ministrstvo, pristojno za visoko šolstvo. Zakon bodo izvajale tudi izobraževalne institucije.

Sprejeti predpis bo predstavilo Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in inovacije Republike Slovenije, Direktorat za visoko šolstvo, ENIC-NARIC center.

Sprejeti zakon bo objavljen v Uradnem listu Republike Slovenije in na osrednjem spletnem mestu državne uprave.

Za širšo javnost bo pripravljena informacija za javnost, ki bo objavljena po običajnih komunikacijskih poteh Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in inovacije Republike Slovenije (spletna stran, Twitter, Facebook) in dodatno na podstrani ENIC-NARIC centra.

S sprejetim predlogom zakona bodo ob različnih priložnostih (pisno obvestilo, srečanja, delavnice) seznanjeni deležniki, ki se pri svojem delu ukvarjajo s postopki vrednotenja in priznavanja izobraževanja (ministrstva, Urad Vlade Republike Slovenije za oskrbo in integracijo migrantov, Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu, Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje, izobraževalne institucije in podobno).

b) Spremljanje izvajanja sprejetega zakona:

Izvajanje zakona spremlja Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in inovacije Republike Slovenije.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona:

Ni drugih pomembnih okoliščin v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona.

7. PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA:

Predlog je bil objavljen na spletni strani E-demokracija od 22. 5. 2025 do 5. 6. 2025. Strokovna in druga javnost je bila pozvana, da poda svoje pripombe in predloge na E-demokraciji.

Prejeta je bila anonimna pripomba javnosti s predlogom za poenotenje sistema priznavanja izobraževanja s priznavanjem znanja po nacionalnih poklicnih kvalifikacijah (NPK), tako da naj bi se tudi pri priznavanju uvedla priznavanje delovnih izkušenj in možnost dokazovanja znanja.

Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in inovacije Republike Slovenije odgovarja, da gre za različne postopke in da ZVPI ureja priznavanje formalnega izobraževanja, ki se pridobi v skladu s šolskim sistemom posamezne države. Hkrati poudarja, da je postopek priznavanja izobraževanja za namen nadaljevanja izobraževanja v pristojnosti izobraževalnih institucij, ki lahko v skladu s svojimi pravili kandidatom za vpis omogočajo priznavanje predhodno pridobljenega znanja, spretnosti in kompetenc. Postopek vrednotenja izobraževanja, ki se nanaša na šolski sistem in ki se izkazuje z listino o zaključenem izobraževanju, ne more vključevati preverjanja znanja in delovnih izkušenj. Navedeno se lahko preverja v postopkih priznavanja poklicnih kvalifikacij v skladu s predpisi, ki urejajo posamezne regulirane poklice.

8. PODATEK O ZUNANJEM STROKOVNJAKU OZIROMA PRAVNI OSEBI, KI JE SODELOVALA PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA, IN ZNESKU PLAČILA ZA TA NAMEN:

Pri pripravi predloga zakona niso sodelovali zunanji strokovnjaki oziroma pravne osebe.

9. NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES

- dr. Igor Papič, minister,
- Urban Kodrič, državni sekretar.

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o vrednotenju in priznavanju izobraževanja (Uradni list RS, št. 87/11, 97/11 – popr. in 109/12) se 3. člen spremeni tako, da se glasi:

»3. člen (mednarodne pogodbe)

Določbe tega zakona se pri vrednotenju izobraževanja in v postopku priznavanja izobraževanja smiselno uporabljajo tudi v primeru mednarodnih pogodb s področja priznavanja izobraževanja, ki zavezujejo Republiko Slovenijo.«.

2. člen

Besedilo 7. člena se spremeni tako, da se glasi:

»(1) Za izdajo mnenja iz prejšnjega člena lahko pri ENIC-NARIC centru zaprosi prosilec oziroma prosilka (v nadaljnjem besedilu: prosilec), ki je lahko imetnik listine o izobraževanju ali fizična ali pravna oseba, ki predloži soglasje imetnika listine o izobraževanju.

(2) Dokumentacijo, ki jo je treba priložiti vlogi, določi minister oziroma ministrica (v nadaljnjem besedilu: minister), pristojen za visoko šolstvo.

(3) Kadar ENIC-NARIC center ugotovi, da je vloga nepopolna ali pomanjkljiva, pozove prosilca k njeni dopolnitvi, določi rok za dopolnitev in prosilca hkrati seznanj, da se postopek vrednotenja konča, če zahtevane dokumentacije ne predloži do postavljenega roka. Kadar prosilec ne predloži zahtevane dokumentacije, v enem mesecu po poteku roka prejme obvestilo, da je postopek končan.

(4) Kadar ENIC-NARIC center na podlagi popolne vloge prosilca, drugih virov informacij in poizvedb pri pristojnih institucijah v državi izvora izobraževanja ugotovi, da ne more izdati mnenja zaradi neodzivnosti pristojnih organov ali neskladja med uradnimi informacijami in informacijami iz dokumentacije prosilca ali drugih nejasnosti v zvezi z izobraževanjem imetnika listine, postopek v enem letu od prejema popolne vloge konča in prosilca z obvestilom seznanj z razlogi za končanje postopka.

(5) Kadar oseba s priznano mednarodno zaščito ali prosilec za mednarodno zaščito v Republiki Sloveniji, oseba z začasno zaščito v Republiki Sloveniji ter oseba s priznanim statusom repatriirane osebe in njeni ožji družinski člani, ki jim je bila priznana pravica do repatriacije v Republiko Slovenijo, zaradi višje sile ne morejo v celoti dopolniti svoje vloge, ENIC-NARIC center izda dokument, v katerem popiše izobraževanje imetnika listine v državi izvora, in navede splošno informacijo o primerljivosti tujega izobraževalnega sistema s slovenskim. Dokument se izda v dveh mesecih od pridobitve zadostnih informacij. Če na podlagi priloženih listin ali razlogov iz prejšnjega odstavka dokumenta iz tega odstavka ni mogoče izdati, center postopek konča in prosilca v dveh mesecih od pridobitve zadostnih informacij z obvestilom seznanj z razlogi za končanje postopka.

(6) ENIC-NARIC center izda proslcu mnenje iz 6. člena tega zakona v dveh mesecih od prejema popolne vloge.

(7) Kadar se zahteva vrednotenje izobraževanja iz tretjega in četrtega odstavka 5. člena tega zakona ali ko ne gre za izobraževanje, ki se izkazuje z listino o v celoti opravljenem izobraževanju iz drugega odstavka 5. člena tega zakona, ENIC-NARIC center vrne izvornike dokumentacije in prosilca z obvestilom seznanj, da takšno izobraževanje ni predmet vrednotenja v skladu s tem zakonom. Obvestilo se izda v dveh mesecih od prejema popolne vloge oziroma od pridobitve zadostnih informacij, da ne gre za izobraževanje, ki je predmet vrednotenja.

(8) Če se zahteva vrednotenje izobraževanja, ki se izkazuje z listino o izobraževanju, ki je že bilo predmet vrednotenja, ENIC-NARIC center prosilca z obvestilom seznaniti, da izobraževanje ni predmet vnovičnega vrednotenja, razen če:

- prosilec predloži nove informacije v skladu s tretjo, četrto, peto ali šesto alinejo prvega odstavka 8. člena tega zakona,
- se spremenijo predpisi s področja izobraževanja v Republiki Sloveniji,

pri čemer morajo biti nove informacije iz prve alineje ali spremenjeni predpisi iz druge alineje takšni, da bi sami po sebi ali v povezavi z že izvedenimi in uporabljenimi dokazi lahko povzročili drugačen izid postopka vrednotenja, če bi bili navedeni ali uporabljeni že v prejšnjem postopku.

(9) V postopku vrednotenja izobraževanja se dokumenti vročajo prosilcu priporočeno s povratnico. Vročanje dokumentov v elektronski obliki poteka v skladu z zakonom, ki ureja splošni upravni postopek.

(10) Kadar se v mnenju, obvestilu ali dokumentu s popisom izobraževanja ugotovi očitna pisna ali številčna napaka ali pomota, ENIC-NARIC center po uradni dolžnosti ali na predlog prosilca ustrezno popravi napako ali pomoto tako, da izda novo, popravljeno mnenje, obvestilo ali dokument s popisom izobraževanja, s katerim nadomesti prejšnje mnenje, obvestilo ali dokument.«.

3. člen

V 9. členu se v drugem odstavku beseda »četrtem« nadomesti z besedo »šestem«.

4. člen

Besedilo 19. člena se spremeni tako, da se glasi:

»(1) Imetnik tuje listine o izobraževanju, ki si je v terciarnem izobraževanju pridobil tuji naziv, naslov ali poimenovanje stopnje izobraževanja (v nadaljnjem besedilu: tuji naslov), lahko tega uporablja v Republiki Sloveniji v izvorni obliki v skladu s predpisi države izvora listine o izobraževanju ali v njegovi transkripciji.

(2) Tuji naslov in njegova okrajšava se ne prevajata v slovenski jezik.«.

5. člen

Besedilo 20. člena se spremeni tako, da se glasi:

»(1) V postopku vrednotenja izobraževanja se v skladu s 3. členom Konvencije o odpravi potrebe legalizacije tujih javnih listin (Uradni list FLRJ – Mednarodne pogodbe, št. 10/62) in tretjim odstavkom 14. člena Zakona o overitvi listin v mednarodnem prometu (Uradni list RS, št. 9/17; v nadaljnjem besedilu: ZOLMP-1) ne zahteva legalizacija tujih listin o izobraževanju.

(2) V postopku vrednotenja izobraževanja se lahko verodostojnost listine o izobraževanju preveri pri njenem izdajatelju ali pristojnem organu v državi njenega izvora. Pri preverjanju verodostojnosti se lahko zahteva legalizacija v skladu s prvim odstavkom 14. člena ZOLMP-1, razen v primeru javnih listin iz tretjega odstavka 14. člena ZOLMP-1.«.

6. člen

V 21. členu se v drugem odstavku beseda »petega« nadomesti z besedo »sedmega«, za besedo »člena« pa se dodata besedi »tega zakona«.

V tretjem odstavku se za besedo »tretjega« dodata besedi »in sedmega«.

Na koncu petega odstavka se pika nadomesti z vejico in za četrto alinejo dodajo nove peta do osma alineja, ki se glasijo:

- »- osebe s priznano mednarodno zaščito in prosilci za mednarodno zaščito v Republiki Sloveniji,
- osebe z začasno zaščito v Republiki Sloveniji,
- osebe s priznanim statusom repatriirane osebe in njihovi ožji družinski člani, ki jim je bila priznana pravica do repatriacije v Republiko Slovenijo ter
- imetniki slovenskih listin o izobraževanju.«.

Šesti odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(6) Status upravičenca iz prejšnjega odstavka se dokazuje:

- iz prve, druge in tretje alineje s pravnomočno odločbo pristojnega organa,
- iz četrte alineje s potrdilom Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje, da se oseba vodi v evidenci brezposelnih oseb, ki ni starejše od 14 dni,
- iz pete alineje z dokazilom o statusu osebe s priznano mednarodno zaščito oziroma dokazilom o prosilcu za mednarodno zaščito v Republiki Sloveniji, ki ga izda ministrstvo, pristojno za notranje zadeve,
- iz šeste alineje z izkaznico osebe z začasno zaščito, ki jo izda pristojna upravna enota,
- iz sedme alineje z dokazilom o statusu repatriirane osebe oziroma osebe, ki ji je bila priznana pravica do repatriacije v Republiko Slovenijo, ki ga izda Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu.«.

PREHODNI IN KONČNA DOLOČBA

7. člen

(uporaba tujega naslova in izdaja mnenja imetnikom pravnomočnih odločb o priznavanju izobraževanja za namen zaposlovanja)

(1) Ne glede na pravnomočno odločbo, izdano na podlagi Zakona o priznavanju in vrednotenju izobraževanja (Uradni list RS, št. 73/04 in 87/11), lahko imetnik tuje listine o izobraževanju, ki si je pridobil tuji naslov, tega uporablja v skladu s spremenjenim prvim odstavkom 19. člena zakona.

(2) Imetniki pravnomočne odločbe o priznavanju izobraževanja za namen zaposlovanja, izdane v skladu z Zakonom o priznavanju in vrednotenju izobraževanja (Uradni list RS, št. 73/04 in 87/11), lahko ob spremembi dejanskega oziroma pravnega stanja, vezanega na vrednoteno izobraževanje in sistem izobraževanja v državi izvora izobraževanja, po izdaji odločbe zaprosijo za mnenje o izobraževanju v skladu z Zakonom o vrednotenju in priznavanju izobraževanja (Uradni list RS, št. 87/11, 97/11 – popr. in 109/12).

8. člen

(dokončanje postopkov)

O vlogah in ugovorih v postopkih vrednotenja izobraževanja, vloženi pred uveljavitvijo tega zakona, odloči ministrstvo, pristojno za visoko šolstvo, na podlagi Zakona o vrednotenju in priznavanju izobraževanja (Uradni list RS, št. 87/11, 97/11 – popr. in 109/12).

9. člen

(začetek veljavnosti)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITVE ČLENOV

K 1. členu

Člen, ki se nanaša na 3. člen ZVPI, razširja smiselno uporabo določb ZVPI z dvostranskih mednarodnih sporazumov na mednarodne pogodbe s področja priznavanja, ki jih je podpisala ali je k njim pristopila tudi Slovenija. Slovenija je k taki pogodbi pristopila leta 1999 (Lizbonska konvencija o priznavanju visokošolskih kvalifikacij), v kratkem pa namerava pristopiti še k Svetovni konvenciji o priznavanju visokošolskih kvalifikacij. Razširitev tega člena je pomembna za ratifikacijo Svetovne konvencije o priznavanju visokošolskih kvalifikacij, saj se z razširitvijo tega člena uredi odnos med vsebino teh pravnih aktov.

K 2. členu

Člen v tretjem odstavku 7. člena ZVPI jasneje ureja postopek v primeru, ko prosilec dokumentacije ne dopolni v celoti. Če vloga ni popolna, mnenja ni mogoče izdati. V postopku vrednotenja izobraževanja mora prosilec v skladu s Pravilnikom o obrazcih, dokumentaciji in stroških pri vrednotenju in priznavanju izobraževanja (Uradni list RS, št. 103/11, 91/15 in 90/20) vlogi priložiti vso zahtevano dokumentacijo. Ob nepopolni vlogi je prosilec pozvan k dopolnitvi vloge v določenem roku in seznanjen s tem, da se postopek vrednotenja konča, če do roka ne predloži zahtevane dokumentacije. Po poteku roka prosilec prejme obvestilo, da je postopek končan, in se mu vrnejo izvorniki dokumentacije (izvirnik listine o izobraževanju, izvirnik dokazila o opravljenih obveznostih med študijem).

Člen v novem četrtem odstavku 7. člena ZVPI omogoča končanje postopka v primerih, ko ENIC-NARIC center kljub popolni vlogi prosilca, drugim razpoložljivim virom informacij in poizvedbam pri pristojnih institucijah v državi izvora izobraževanja ne more izdati mnenja. Informacije ENIC-NARIC center pridobiva iz držav po vsem svetu, zato se v sicer redkih primerih zgodi, da so pristojni organi druge države neodzivni, ne odgovorijo na postavljeno vprašanje ali pa se pojavljajo neskladja med uradnimi informacijami in informacijami iz dokumentacije prosilca oziroma druge nejasnosti v zvezi z izobraževanjem imetnika listine. V enem letu od uradno popolne vloge se postopek konča, prosilec pa prejme obvestilo o razlogih za končanje postopka.

Člen v novem petem odstavku 7. člena ZVPI podrobneje ureja določbo Zakona o ratifikaciji Konvencije o priznavanju visokošolskih kvalifikacij v evropski regiji, člen VII (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 14/99, v nadaljnjem besedilu: konvencija o priznavanju), s katero so se države pogodbenice zavezale, da ob upoštevanju svojega izobraževalnega sistema ter ustavnih, zakonskih in podzakonskih določb oblikujejo take postopke, da lahko kar se da pravično in hitro presodijo, ali begunci, osebe s podobnim položajem in razseljene osebe izpolnjujejo ustrezne pogoje za sprejem v visokošolsko izobraževanje ali nadaljevanje izobraževanja v visokem šolstvu ali za zaposlitev, tudi če kvalifikacij, pridobljenih v eni od pogodbenic, ni mogoče dokazati z dokumenti. V Republiki Sloveniji se pod upravičence iz člena VII konvencije o priznavanju štejejo tudi osebe s priznanim mednarodno zaščito v Republiki Sloveniji in prosilci za mednarodno zaščito v Republiki Sloveniji, osebe s priznanim statusom repatriirane osebe in njihovi ožji družinski člani, ki jim je bila priznana pravica do repatriacije v Republiko Slovenijo v skladu z Zakonom o odnosih Republike Slovenije s Slovenci zunaj njenih meja (Uradni list RS, št. 43/06, 76/10 in 206/21 – ZDUPŠOP). Med upravičence se štejejo tudi osebe z začasno zaščito v Republiki Sloveniji v skladu z Zakonom o začasni zaščiti razseljenih oseb (Uradni list RS, št. 22/25) in sklepom Vlade Republike Slovenije o uvedbičasne zaščite za razseljene osebe iz Ukrajine (Uradni list RS, št. 32/22, 4/24 in 74/24). Izpolnjevanje pogojev za pridobitev statusa ugotavlja upravna enota. Ta izda prosilcu, ki mu je priznana začasna zaščita, izkaznico, ki velja tudi kot dovoljenje za začasno prebivanje v Republiki Sloveniji. Izkaznica osebe z začasno zaščito velja, dokler traja začasna zaščita.

Večinoma te osebe lahko predložijo vso dokumentacijo, določeno s pravilnikom, in se postopek vrednotenja konča z izdajo mnenja o izobraževanju. Če dokumentacija ni popolna, mnenja o izobraževanju ni mogoče izdati. Peti odstavek 7. člena določa možnost, da se osebam s priznanim mednarodno zaščito in prosilcem za mednarodno zaščito v Republiki Sloveniji, osebam z začasno zaščito v Republiki Sloveniji ter osebam s priznanim statusom repatriirane osebe in njihovim ožjim družinskim članom, ki jim je bila priznana pravica do repatriacije v Republiko Slovenijo, vsaj popiše

izobraževanje in izda splošna informacija o primerljivosti tujega izobraževalnega sistema s slovenskim izobraževalnim sistemom – vendar samo v primerih, če ti opravljenega izobraževanja zaradi višje sile ne morejo dokazati z dokumentacijo, določeno v postopku vrednotenja izobraževanja. To so primeri, ko je ogroženo življenje in dokumentov iz države izvora ni mogoče pridobiti na primer zaradi vojne, nemirov, preganjanja, nedelovanja upravnih organov, poizvedbe pa niso dovoljene ali omogočene. ENIC-NARIC center na podlagi dokazila o ustreznosti statusa osebe v Republiki Sloveniji presodi, ali na podlagi predložene dokumentacije in informacij o šolskem sistemu določene države lahko izda dokument, v katerem se popiše izobraževanje, in poda splošno informacijo o primerljivosti tujega izobraževalnega sistema s slovenskim. Popis izobraževanja je slovenska različica v mednarodnem prostoru uveljavljenega izraza »Background Paper«. Ta je v pomoč drugim institucijam pri določanju izobraževalnega ozadja begunca oziroma osebe s podobnim položajem. Pogosto je tak dokument oziroma postopek podlaga za izdajo European Qualifications Passport for Refugees (<https://oecd-opsi.org/innovations/qualifications-passport/>, <https://rm.coe.int/168070016d>). Če oseba z začasno zaščito z dokumenti ne more dokazati opravljenega izobraževanja, ker ji niso na voljo ali pa ti niso zadostni, da bi bilo mogoče izobraževanje popisati, ENIC-NARIC center postopek konča, prosilec pa ima možnost, da glede na svoj status uveljavlja pravico za vključitev v izobraževanje v skladu z Uredbo o načinu zagotavljanja pravic osebam z začasno zaščito (Uradni list RS, št. 42/22, 151/22, 109/23 in 74/24) oziroma z Uredbo o načinih in pogojih za zagotavljanje pravic osebam s priznano mednarodno zaščito (Uradni list RS, št. 173/21).

Šesti odstavek 7. člena ZVPI (dosedanji četrti odstavek navedenega člena) določa dvomesečni rok za vročitev mnenja o izobraževanju od vložitve vloge oziroma od popolnosti vloge. Če mnenja zaradi različnih razlogov, navedenih v tem členu, ni mogoče izdati, ENIC-NARIC center izda obvestilo oziroma popis izobraževanja. Osebam, navedenim v petem odstavku tega člena (begunci in osebe v podobnem življenjskem položaju), se ti dokumenti izdajo v dveh mesecih. Izjema so primeri iz četrtega odstavka tega člena (kadar ENIC-NARIC center na podlagi popolne vloge prosilca, drugih virov informacij in poizvedb pri pristojnih institucijah v državi izvora izobraževanja ne more izdati mnenja zaradi neodzivnosti pristojnih organov ali neskladja med uradnimi informacijami in informacijami iz dokumentacije prosilca ali drugih nejasnosti v zvezi z izobraževanjem imetnika listine). V teh primerih se postopek v enem letu od prejema popolne vloge konča in prosilec z obvestilom seznanjen z razlogi za končanje postopka.

Osmi odstavek 7. člena ZVPI ureja vrednotenje izobraževanja, ki se izkazuje z listino o izobraževanju, ki je že bilo predmet vrednotenja. ENIC-NARIC center prosilca v tem primeru z obvestilom seznanjen, da izobraževanje ni predmet vrednotenja, razen če prosilec predloži nove informacije po tretji, četrti, peti ali šesti alineji prvega odstavka 8. člena ZVPI, če bi te informacije lahko privedle do drugačnega izida postopka, če bi bila ta dejstva oziroma dokazi navedeni ali uporabljeni v prejšnjem postopku; ali v primeru, ko se zakonodaja oziroma šolski sistem v Republiki Sloveniji spremenita v tolikšnem obsegu, da vplivata na drugačen izid postopka vrednotenja izobraževanja.

Deveti odstavek 7. člena ZVPI podrobneje ureja vročanje dokumentov v postopku. Omogočeno je, da se lahko prosilcu, če je mogoče in to želi, dokumenti v postopku vrednotenja izobraževanja vročajo elektronsko, sicer se vročajo priporočeno s povratnico. Vlogo za vrednotenje je mogoče oddati na portalu e-Uprava. Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in inovacije Republike Slovenije ureja vročanje dokumentov v elektronski obliki v skladu z zakonom, ki ureja splošni upravni postopek. Zaradi narave postopka (predložitev izvornika listine o izobraževanju) se morajo nekateri dokumenti vročati po pošti priporočeno s povratnico.

Deseti odstavek 7. člena ZVPI razširja možnost popravka očitne pisne ali številčne napake ali pomote po uradni dolžnosti ali pa na predlog prosilca poleg mnenja tudi za napake ali pomote v obvestilu ali dokumentu s popisom izobraževanja za osebe iz petega odstavka tega člena. V vseh navedenih primerih se izda nov, popravljeni dokument. Navedeni člen torej obravnava očitne pisne ali številčne napake ali pomote, ki nastanejo pri pripravi mnenja, obvestila iz sedmega odstavka 7. člena ZVPI ali dokumenta s popisom izobraževanja iz petega odstavka 7. člena ZVPI. V primeru očitne pisne ali številčne napake ali pomote ENIC-NARIC center po uradni dolžnosti ali pa na predlog prosilca to popravi tako, da izda novo mnenje, obvestilo ali dokument s popisom izobraževanja, s katerim se nadomesti prejšnji dokument.

K 3. členu

Redakcijska uskladitev s pravilno navedbo odstavka 7. člena.

K 4. členu

Člen ureja uporabo tujega naslova. Tuji naslov pomeni tuji naslov, tuji naziv ali tuje poimenovanje stopnje (na primer Bachelor of Arts), ki se pridobi v terciarnem izobraževanju na tujih izobraževalnih institucijah v okviru šolskega sistema določene države.

Tuji naslov imetnik listine o izobraževanju uporablja v izvorni obliki v skladu s predpisi države izvora listine o izobraževanju. V primeru druge pisave (arabska, pismenke in podobno) se tuji naslov zapiše v transkripciji/transliteraciji.

Tuji naslov in njegova okrajšava se ne prevajata v slovenski jezik.

Tujemu naslovu oziroma njegovi okrajšavi se ne pripisuje ime države izvora izobraževanja.

K 5. členu

Člen spreminja 20. člen ZVPI ter jasneje opredeljuje pomen izraza legalizacija in njegove odprave, ko gre za tuje listine o izobraževanju v postopkih vrednotenja izobraževanja.

Pogoje za uporabo tujih javnih listin v postopkih pred slovenskimi organi določa 14. člen Zakona o overitvi listin v mednarodnem prometu (Uradni list RS, št. 9/17; v nadaljnjem besedilu: ZOLMP-1). V prvem odstavku 14. člena ZOLMP-1 je določeno, da se tuje listine lahko uporabijo v Republiki Sloveniji, če jih po predhodnih overitvah v državi izvora overi ministrstvo, pristojno za zunanje zadeve, oziroma diplomatsko predstavništvo ali konzulat Republike Slovenije v tujini (tako imenovana legalizacija oziroma »dolga overitev«), če ni z mednarodno pogodbo ali pravnim aktom Evropske unije določeno drugače.

Tretji odstavek 14. člena ZOLMP-1 predvideva izjemo od tega pravila, in sicer da tuje javne listine, ki jih izdajo države pogodbenice Konvencije o odpravi potrebe legalizacije tujih javnih listin (Uradni list FLRJ – Mednarodne pogodbe, št. 10/62; v nadaljnjem besedilu: konvencija), overjajo organi, določeni v konvenciji, in po postopku, določenem v konvenciji, pri čemer nadaljnje overitve pri Ministrstvu za zunanje in evropske zadeve Republike Slovenije oziroma pri diplomatskem predstavništvu ali konzulatu Republike Slovenije v tujini niso potrebne (legalizacija). Tretji odstavek 14. člena ZOLMP-1 torej določa, da se za tuje javne listine, ki izvirajo iz držav pogodbenic konvencije, uporablja postopek overitve z žigom »Apostille«, kakor to določa konvencija, za listine iz držav, ki niso države članice konvencije, pa velja režim iz prvega odstavka 14. člena ZOLMP-1 (legalizacija oziroma dolga overitev), razen če mednarodna pogodba (na primer dvostranska mednarodna pogodba) ali pravo EU (na primer Uredba (EU) 2016/1191 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. julija 2016 o spodbujanju prostega gibanja državljanov s poenostavitvijo zahtev za predložitev nekaterih javnih listin v Evropski uniji in o spremembi Uredbe (EU) št. 1024/2012) ne določajo drugače. V 2. členu konvencije je določeno, da države pogodbenice oprostijo legalizacijo tistih listin, na katere se nanaša ta konvencija in ki naj bi se predložile na njenem ozemlju. Konvencija v prvem odstavku 3. člena tudi določa, da je edina formalnost, ki se lahko zahteva za potrditev resničnosti podpisa, funkcije podpisnika listine in – če je potrebno – pečata ali žiga na listini, potrditev (Apostille), opredeljena v 4. členu, ki jo da pristojni organ države izvora listine.

K 6. členu

Nove peta, šesta, sedma in osma alineja petega odstavka 21. člena ZVPI uvajajo dodatne upravičence za oprostitev stroškov postopka vrednotenja izobraževanja in dokazila, s katerimi se oprostitev dokazuje.

Prva skupina upravičencev za oprostitev stroškov so osebe s priznano mednarodno zaščito in prosilci za mednarodno zaščito v Republiki Sloveniji. Upravičenci status dokazujejo z dokazilom, ki ga izda ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, tj. z dovoljenjem za stalno prebivanje z opombo begunec/refugee ali z dokazilom o statusu prosilca za mednarodno zaščito. Druga skupina, ki je oproščena stroškov postopka, so osebe z začasno zaščito v Republiki Sloveniji, ki svoj status izkazujejo z veljavno izkaznico osebe z začasno zaščito, ki jo izda upravna enota. Tretja skupina upravičencev za

oprostitev stroškov so osebe s priznanim statusom repatriirane osebe in njihovi ožji družinski člani, ki jim je bila priznana pravica do repatriacije v Republiko Slovenijo. Upravičenci status dokazujejo z dokazilom, ki ga izda Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu, tj. z odločbo o statusu repatriirane osebe oziroma osebe, ki ji je bila priznana pravica do repatriacije v Republiko Slovenijo.

Med upravičence za oprostitev stroškov postopka vrednotenja izobraževanja se uvrščajo tudi prosilci za vrednotenje izobraževanja, ki zaprosijo za mnenje o slovenski listini o izobraževanju. Z Zakonom o slovenskem ogrodju kvalifikacij (Uradni list RS, št. 104/15 in 100/22 – ZSZUN; v nadaljnjem besedilu: ZSOK) se v SOK umeščajo vse kvalifikacije, pridobljene v Republiki Sloveniji, in tiste, ki so bile na ozemlju Republike Slovenije pridobljene pred 25. junijem 1991. Z uveljavitvijo ZSOK se zapis ravni pridobljene kvalifikacije SOK, EOK (ter EOVK za višješolske in visokošolske kvalifikacije) vpiše v vse javne listine o zaključku izobraževanja in v njihove priloge, certifikate o NPK, v potrdila o zaključenem programu za usposabljanje oziroma izpopolnjevanje in v potrdila o dodatnih kvalifikacijah. V 25. členu ZSOK je določeno, da za javne listine o zaključku izobraževanja, izdane pred uveljavitvijo tega zakona, lahko posameznik podatek o ravni SOK, EOK in EOVK brezplačno pridobi v postopku vrednotenja izobraževanja pri ENIC-NARIC centru. Ne glede na ZSOK imetniki slovenskih listin potrebujejo vrednotenje tudi zaradi drugih razlogov, na primer pridobitev podatka o SOK. Najpogostejši razlogi so vprašanja delodajalcev v zvezi z izobrazbo, vprašanja iz tujine v zvezi s pridobljeno izobrazbo v Sloveniji, kar lahko nastane tudi zaradi pogostih sprememb obrazcev listin o izobraževanju, postopne uvedbe bolonjske strukture študija, uvedbe izraza ravni izobrazbe in podobno.

K 7. členu

V skladu s prej veljavnim Zakonom o priznavanju in vrednotenju izobraževanja (Uradni list RS, št. 73/04 in 87/11) je ministrstvo, pristojno za izobraževanje, v postopku priznavanja izobraževanja izdalo odločbo, v kateri je pravnomočno odločeno tudi o uporabi tujega naslova, in sicer se ta uporablja v izvorni obliki skupaj z navedbo države izvora izobraževanja. Namen določbe je v skladu z načelom enakosti omogočiti preprostejšo uporabo v tujini pridobljenega tujega naslova brez navedbe države izvora izobraževanja tudi osebam, ki imajo pravnomočno upravno odločbo po prejšnjem zakonu.

Drugi odstavek se nanaša na imetnike pravnomočne odločbe o priznavanju izobraževanja za namen zaposlovanja, izdane v skladu z Zakonom o priznavanju in vrednotenju izobraževanja (Uradni list RS, št. 73/04 in 87/11). Ti lahko ob spremembi dejanskega oziroma pravnega stanja v državi izvora izobraževanja po izdaji odločbe zaprosijo za mnenje o izobraževanju v skladu z Zakonom o vrednotenju in priznavanju izobraževanja (Uradni list RS, št. 87/11, 97/11 – popr. in 109/12). Spremembe dejanskega stanja se nanašajo na spremembe v šolskih sistemih, ki lahko vplivajo na drugačen, za stranko ugodnejši izid vrednotenja izobraževanja po posameznih elementih iz 8. člena ZVPI.

K 8. členu

V členu se ureja zaključevanje postopkov za vloge, vložene pred uveljavitvijo tega zakona. O vlogah in ugovorih v postopkih vrednotenja izobraževanja, vloženi pred uveljavitvijo tega zakona, odloči ministrstvo, pristojno za visoko šolstvo, na podlagi Zakona o vrednotenju in priznavanju izobraževanja (Uradni list RS, št. 87/11, 97/11 – popr. in 109/12).

K 9. členu

Člen določa uveljavitev zakona, ki je petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

3. člen (mednarodni sporazumi)

Določbe tega zakona se pri vrednotenju izobraževanja in v postopku priznavanja izobraževanja smiselno uporabljajo tudi v primeru dvostranskih mednarodnih sporazumov, sklenjenih med Republiko Slovenijo in drugo državo, za priznavanje izobraževanja in listin, ki so predmet teh sporazumov.

7. člen (vrednotenje izobraževanja)

(1) Za izdajo mnenja iz prejšnjega člena tega zakona lahko pri ENIC-NARIC centru zaprosi prosilec oziroma prosilka (v nadaljnjem besedilu: prosilec), ki je lahko imetnik listine o izobraževanju ali fizična ali pravna oseba, ki predloži soglasje imetnika listine o izobraževanju.

(2) Dokumentacijo, ki jo je treba priložiti vlogi, določi minister oziroma ministrica (v nadaljnjem besedilu: minister), pristojen za visoko šolstvo.

(3) Če ENIC-NARIC center na podlagi vloge in priložene dokumentacije ter drugih virov informacij ne more izdati mnenja z vsemi elementi, določenimi v 8. členu tega zakona, pozove prosilca k dopolnitvi vloge in določi rok za dopolnitev. Če prosilec vloge ne dopolni oziroma je ne dopolni v celoti, ENIC-NARIC center izda mnenje o tistih elementih izobraževanja, ki so razvidni iz vloge in dokumentacije.

(4) ENIC-NARIC center izda mnenje prosilcu v dveh mesecih od prejema popolne vloge ali od izteka roka za dopolnitev iz prejšnjega odstavka.

(5) Kadar se zahteva vrednotenje izobraževanja iz tretjega in četrtega odstavka 5. člena ali ko ne gre za izobraževanje, ki se izkazuje z listino o v celoti opravljenem izobraževanju, ENIC-NARIC center vrne dokumentacijo in prosilca z obvestilom seznanji, da tovrstno izobraževanje ni predmet vrednotenja v skladu s tem zakonom.

(6) Kadar se zahteva vrednotenje izobraževanja, ki se izkazuje z listino o izobraževanju, ki je že bilo predmet vrednotenja, ENIC-NARIC center prosilca z obvestilom seznanji, da izobraževanje ni predmet vrednotenja, razen v primeru, ko prosilec predloži nove informacije v smislu tretje, četrte, pete in šeste alineje 8. člena tega zakona.

(7) Vsi dokumenti v postopku vrednotenja izobraževanja, vključno z izdanim mnenjem, se vročajo prosilcu priporočeno s povratnico.

(8) Kadar se v mnenju ugotovi očitna pisna ali številčna napaka ali pomota, ENIC-NARIC center po uradni dolžnosti ali na predlog prosilca sam ustrezno popravi napako, tako da izda popravljeno, novo mnenje, s katerim nadomesti prejšnje.

9. člen (ugovor)

(1) Če se prosilec z izdanim mnenjem ne strinja, lahko pri ENIC-NARIC centru v petnajstih dneh od njegove vročitve poda pisni ugovor z obrazložitvijo in morebitnimi novimi dokazili zoper elemente iz prvega odstavka prejšnjega člena.

(2) Prosilec lahko vloži pisni ugovor tudi v primeru, da ENIC-NARIC center ne izda mnenja v roku, določenem v četrtem odstavku 7. člena tega zakona.

(3) ENIC-NARIC center lahko v ugovornem postopku iz prejšnjega odstavka pred sklicem komisije izda mnenje. Zoper izdano mnenje ima prosilec možnost ugovora iz prvega odstavka tega člena.

(4) O ugovoru zoper izdano mnenje presoja komisija, ki jo s sklepom imenuje minister, pristojen za visoko šolstvo. Komisijo sestavljajo predsednik komisije in dva člana. Za predsednika

komisije je imenovan predstavnik ENIC-NARIC centra, ki ni sodeloval v postopku izdaje mnenja, ki je predmet ugovora. Za člana komisije sta imenovana:

- predstavnik ministrstva, pristojnega za visoko šolstvo oziroma predstavnik ministrstva, pristojnega za šolstvo in šport, glede na vrsto izobraževanja, ki jo izkazuje listina o izobraževanju in
- predstavnik evropskega informacijskega omrežja za izmenjavo podatkov o izobraževanju Eurydice.

(5) Minister, pristojen za visoko šolstvo, lahko s poslovníkom podrobneje določi način dela komisije.

(6) Komisija iz četrtega odstavka tega člena v dveh mesecih od vložitve ugovora presodi o ugovoru. Komisija o svoji presoji obvesti ENIC-NARIC center z napotilom, da prosilca obvesti, da je ugovor zavrnjen v skladu s presojo komisije, ker se ne strinja z navedbami v ugovoru, in mnenje potrdi, ali z napotilom, da ENIC-NARIC center mnenje spremeni ali dopolni, ker je komisija ugovoru ugodila in presodila, glede česa je treba mnenje dopolniti ali spremeniti. ENIC-NARIC center je vezan na napotilo komisije.

(7) ENIC-NARIC center izda obvestilo o potrditvi že izdanega mnenja oziroma dopolnjeno ali spremenjeno mnenje v enem mesecu od prejema presoje komisije. Ponoven ugovor ni možen.

(8) Če je ugovor iz prvega odstavka tega člena vložen po preteku petnajstdnevnega roka, ENIC-NARIC center prosilca obvesti, da ugovor ni možen.

19. člen

(uporaba tujega naslova, naziva oziroma poimenovanja stopnje izobraževanja ali izobraževalnega programa)

(1) Imetnik tuje listine o izobraževanju, ki si je pridobil tuji naziv oziroma naslov, lahko tega uporablja v Republiki Sloveniji v izvorni obliki v skladu s predpisi države izvora listine o izobraževanju oziroma v njegovi transkripciji. Tuji naziv oziroma naslov, ki se ne prevaja v slovenski jezik, se navaja skupaj z navedbo države izvora listine o izobraževanju, prevedeno v slovenski jezik.

(2) Določbe iz prejšnjega odstavka se uporabljajo tudi za tuje poimenovanje stopnje izobraževanja ali izobraževalnega programa, ki se v državi izvora uporablja na podoben način kot tuj naslov oziroma naziv v Republiki Sloveniji.

20. člen

(legalizacija listine o izobraževanju)

(1) V postopku vrednotenja izobraževanja se v skladu s 3. členom Zakona o ratifikaciji Konvencije o odpravi potrebe legalizacije tujih javnih listin (Uradni list FLRJ – Mednarodne pogodbe, št. 10/62) in Zakonom o overitvi listin v mednarodnem prometu (Uradni list RS, št. 64/01) ne zahteva legalizacija.

(2) Če se v postopku vrednotenja izobraževanja dvomi o izvirnosti listine o izobraževanju, se preveri njena izvirnost pri izdajatelju listine o izobraževanju oziroma pristojnem organu države izvora listine o izobraževanju.

21. člen

(stroški)

(1) Ob vložitvi vloge za vrednotenje izobraževanja prosilec plača stroške vrednotenja izobraževanja. Potrdilo o plačilu stroškov vrednotenja izobraževanja se priloži vlogi. Če prosilec ob vložitvi vloge ne predloži potrdila, se ga pozove, da ga predloži v petnajstih dneh od dneva prejema poziva. Višino stroškov določi minister, pristojen za visoko šolstvo.

(2) V primerih iz petega odstavka 7. člena se že plačani stroški ne vračajo.

(3) Za izdajo dopolnjenega ali spremenjenega mnenja iz tretjega odstavka 9. člena tega zakona se ne plačajo dodatni stroški.

(4) Stroškov vrednotenja izobraževanja se ne zaračunava pravnim osebam javnega prava.

(5) Stroškov vrednotenja izobraževanja so oproščeni:

- prejemniki denarne socialne pomoči po predpisih, ki urejajo socialno varstvene prejemke,
- prejemniki varstvenega dodatka po predpisih, ki urejajo socialno varstvene prejemke,
- prejemniki nadomestila za invalidnost po predpisih, ki urejajo varstvo odraslih telesno in duševno prizadetih oseb,
- iskalci zaposlitve, ki se v skladu s predpisom, ki ureja trg dela, štejejo za brezposelne osebe.

(6) Status upravičenca iz prvih treh alinej prejšnjega odstavka se dokazuje s pravnomočno odločbo pristojnega organa, iz četrte alineje prejšnjega odstavka pa s potrdilom Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje, da se oseba vodi v evidenci brezposelnih oseb.

V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM POSTOPKU

/

VI. PRILOGE